

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-
tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre
3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt,
1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petik sor egyszer 10 kr, minden kö-
vetkezéskor 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi
egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az új vesszőparipa.

Arad, július 31.

(=) A nemzeti párt közlönyei felültek a junktim paripájára s valóságos verseny lovaglást visznek végbe rajta. Amellett tüzelnek, hogy a vám- és kereskedelmi szerződést ne tárgyaljuk és ne fogadjuk el addig, míg a kvóta-kérdés előttünk nem lesz s nem vagyunk bizonyosak abban, hogy az emelési törekvések hajótörést szenvednek.

Valamint Ugron az általános szavazati joggal, úgy Apponyi a junktimmal megy tehát a választások elé. Mert lám, a ki maga ellen zuditja a közvéleményt, az kénytelen csillapító szerről és csatélékről gondoskodni, ha azt akarja, hogy újból szívesen lássák.

A junktim föllállítását az az aggodalom indokolhatná, hogy a közönségi kiadások hozzájárulási aránya részünkről csakugyan fölemeltetik. De hát honnan meríti a nemzeti párt ezt a föltevést? Az jelenleg még a kvótabizottságok előtt áll, s a magyar bizottság csak most értesítette az osztrák kiküldötteket arról, hogy korábbi elutasító álláspontja mellett továbbra is szilárdul megmarad. A miniszterelnök pedig ismételt hangszította a be nem avatkozás elvét.

Már pedig azt csak nem teheti föl senki egy parlament nagy számu és tekintélyes bizottságáról, hogy folytonos, szilárd ellenállás után minden átmenet nélkül egyszerre csak kapituláljon. — Ha ilyes arcvonal-változásokat rejtegetve a böggyében, nem jelezte volna már most a

másik félnek, hogy majd ősszel megint megadja változatlanul merev válaszát. A bi-ottségban ellenzéki tagok is vannak: miért nem állanak elő, ha a kormány részéről a nyomásnak valamilyes jelét észlelték? Ha pedig ilyesmit nem vehettek észre, minő alapon gyanúsítgatnak?

Külömben hát a junktim még nem parthatározat. Még lehet csak a vezér körül tulságosan fideliskedő pártlapok „fümei czápája.” Kánikulában — gondolják — sok minden elcsuszlik a melegtől álmos olvasó előtt. Ezért nem is vesszük annyira komolyan, mint vették oda át a szélső ellenzék közlönyei. Ezek oly fontos-ságot tulajdonítanak alkalmi fegyverbarátaiak kortesfogásának, hogy komoly hozzászólásra méltatják, s kifejtik, hogy közjogi szempontból mennyire téves és veszélyes junktimot követelni a vámszerződés, s a kvóta között. Persze, hogy veszélyes volna, ha a nemzeti párt sajtójának, vagy magának a pártnak is sulya volna közéletünk intézésében!

A kvóta államjogi törvényeken alapszik s fönnáll akkor is, ha vámszerződést nem köthetünk s önálló vámterület mellett maradunk. A szélső ellenzék lapjai igen helyesen megfordítják a dolgot s azt kérdik a junktimos sajtótól, hogy ha Ausztria megnyugszik a mi kvótánkban, akkor viszonzásul vakon beleugrunk minden vámszerződésbe? Ime, csak egy odavetett kérdés a junktim veszélyességének igazolására. Természetileg és jogilag össze nem függő ügyeket miért kössünk össze? A vámszerződés egy dolog, a kvóta más dolog. Nem tartoznak együvé.

S parlamentarizmusunk hitele szempontjából se tarjuk helyesnek összekötni a kormány vezetése alatt álló kérdéseket olyanokkal, a melyek a kormánytól függetlenül készítettnek elő. Hiszen, ha az előbbiek csak az utóbbiak miatt nem juthatnak dülőre, mikép vonhassa le ebből a kormány a konzekvenciákat?

Es konkrete éppen a kvótát véve, a melyben esetleg a korona dönt, ha bármely más kérdést ehhez kötünk, nem úgy tűnünk-e fel, hogy a koronát befolyásolni, s pártküldeinkbe bevonni akarjuk?

Jelenlegi alkotmányos fejedelmünk alatt hagyján, de a személyváltozásra tekintettel, az ily precedens veszélyessége tagadhatatlan.

No de ne kövessük a szélső ellenzéki lapok komoly példáját. Az a junktim nem Bánffy üdülését, hanem az Apponyi gondjait zavarta meg. Mi a manót csináljon most már vele, hogy személyes politikai hitelét se csorbitsa meg jobban, s csatlósait se désavouálja nagyon? Főbb az Ugron esetét hoztuk föl összehasonlító példának. Hát ez a példa befejezésül is talál. Mert amint bizonyára Ugron is vissza szeretné szívni az általános szavazati jogot, amelyet már is facsargat ide-oda, úgy Apponyi is oda szeretné kiáltani tulbuzgó embereinek: lassan a tollal, gyerekek!

Mert azt csak még sem akarjuk feltenni Apponyiról, hogy az osztrák junktim-párttal akarjon fegyverbarátságot kötni?

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Füstbe ment házasság.

Irta: Jules Claretie.

Gontran megkönnyebbülten sóhajtott el, mint a ki halálos veszedelemből menekült meg és így szól: „Csakhogy itt vagyok ismét! Ugy nézettek szemembe fiuk, hogy kicsibe mult, s nem láttatok volna többé. Még csak egy-két hét, s reátok nézve el lettem volna veszve, isten veled szép legényélet, — megházasodtam volna! Bizony, hajszálnyira voltam a veszedelemtől. Még most is borsózik a hátam belé! Pedig a menyasszonyom nem volt sem csunya, sem öreg, sem unalmas. Sőt eilenkezőleg! Tizenhét éves, szőke mint az aranykalász és nagy kék szemével úgy nézett az emberre, hogy isten bizony! zavarba hozott, engem öreg fiut, a ki annyi tapasztalattal szerzett a nagy világban és a színtalalk mögött.

Hogyan ismerkedtem meg vele? A legegyszerűbb módon. Mint a hogy az ilyen történik, mikor házasodni akarunk. Rossz kedvvel ébredtem fel, a mult esti souper tönkre tette a gyomromat, a fejem nehéz volt, a szívem türes. Az idő is szomorú volt, szürke, hideg! Reggel nem érdekelt semmi. Délben halálos unalom fogott el. Nincs mit tenni, nincs mit olvasni. — No — szoltam magamban — most meg tudnék házasodni! Családot

alapítsak? Az talán szórakoztatna. Kocsiba ülök. Sietek a közjegyzőhöz, ki szüleimnek régi jó barátja. Előadom kívánságomat. Íratok közt lapozgat s azt kéri tőlem, szőkét akarok-e vagy barnát?

— Inkább szőkét.

— Miért?

— Mert Tonginette barna volt. Az ellen-
tettek elvét vallom.

Az öreg ur igazat ad nekem. Ajánlja Blivard Berta kisasszonyt.

— Csinos! — Nagyon szép! — Kihez hasonlít? — Senkihez, önmagához. — Gondolgozzék csak egy kicsit Verdiér bácsi: nincs a balletben senki, a kihez hasonlít? — Sohse ijedezzen, az arczát kérdem! — De a ballet? — Minő gondolat! — Legalább úgy körülbelül.

Az én közjegyzőm törli a fejét: — A ballet! — A ballet! — Nem talállok hasonlót! — De várjon csak — a „Bouffes”-ban — a kis Angéle!

— Micsoda?! A kis Angéle? Hiszen az elragadó! Akkor rögtöm elveszem azt a kisasszonyt! — Mikor mutat be náluk?

Elengedem nektek a bevezetés részleteit. A „Continental”-ban valami jótékonyozón bált terveztek az akvarelit festő előadásainak felségelésére; ott kellett volna először találkoznunk. Egy tour, egy négyes, egy kis „flirt” s a hivatalos tanácskozások megkezdődhetnek. Hja! Amerikánizmus! Üzleti dolgokban gyorsan kell végezni. De a bál elmarad. Mit sem tesz! Bemutatkozom az operában! A közjegyző feltárja

a páholyajtót. Meghajtom magamat a papa, a mama előtt s gyorsan pillantást vetek a saány felé. Igazán elbájoló a kisi! Valóságos partel! Kisse rövid orr, szép száj, igen nagy szemek s a fülesekék mellett göndör szőke hajfűrtök, melyek a fényes világításban aranyfűrtöz hasonló. Szébb mint Angele!

— Jó, jó! — Hát az esküvő?

— Az esküvő? Azt megelőzi a poétikus mátkaság ideje. Brivard ur, kinek egyedül foglalkozását tetemes vagyonának kezelése köpeste, mindjárt meghívott házához. Ma is előttem áll a kép, melyet a boulevard Maiesherbesi palotában láttam első látogatásom alkalmával. A nagy szalon fehér és arany volt, oziira és banális. Banvais-féle butorok — osupa drága izléstelenség. Tulságosan aranyozott bronzok ríktó drapériák, nagyon is új olajfestmények. Tegnap keletkezett fényűzés, mely magán viseli a kárpitos-ozóg pecsétjét. S a lámpa fénykörben a szép Berta japáni késsel vágja fel a „Revue des deux Mondes” utolsó számának lapjait. Kisse hatáshajhászó, kisse fesszes, kisse szentimentális, de tagadhatatlanul elragadó! Elcsábított volna egy szemet. És én nem vagyok az. Beosztatszavamra mondon, hogy kedvem lett volna rögtön oltárhoz vezetni Brivard Berta kisasszonyt. A szülői nem egyeztek volna belé. Pedig hibáztak, ha már férjhez akarták adni leányukat.

Végre is a mátkaság ideje igen kedves. Az a házasság prologja, előszava, bevezetése, egyezőval a csábító tavasz. Az előszó vonzra

„Hofburg“ Budán. A „M. Hirlap“ írja: Ma este a következő táviratot kaptuk:

Bécs, július 30. Biztos forrásból jelentik, hogy a király saját iniciatívájából a budai Schlosshauptmannschaftot rendeletileg Burg-hauptmannschaftsággá emelte.

E táviratból kiderül, hogy a budai királyi palotát „előléptették“ és ezután már nem mint „Schloss“, hanem mint „Burg“ fog szerepelni. Ha ez így van, úgy ez minden esetre újabb és hatalmasabb lépés az önálló magyar udvartartás felé.

A budai királyi palota, mint a király többi kastélya, eddig csak mint „Schloss“ szerepelt, hol a király évenként bizonyos időt tölt ugyan, de hivatalosan nem tekinthető állandó királyi lakóhelynek. Az ilyen palotákba beköltözik a fény és pompa arra az időre, míg a koronás fő ott időzik, de a király távoztával ismét oszont és elhagyatott lesz az iménti zajos épület, nem marad ott senki vissza, csak a „Schlosshauptmann“ és ennek alárendeltjei. Így történt ez mindaddig a budai királyi palotában is.

A király „állandó tartózkodási helyén“, a bécsi „Hofburgban“ azonban egészen másképpen folynak a dolgok. Ha a király el is hagyja teljes kíséretével a osztrák székvárost, a fény és a pompa a bécsi „Burg“-ból nem költözik ki; az udvartartás egy része és az összes testőrök egy része visszamarad, valamint az állandó diszörég a „Burgwach“, mely egy teljes létszámon lévő századból áll, melyhez még egy zászló is van beosztva, csak úgy felvonul a Burgba, mint azelőtt, mikor a király is jelen volt.

A budai királyi palotában a „Schloss“-ból „Burg“-gá történt emelése által a fennálló szabályzatok értelmében szintén több változásnak kell végbemennie.

E változások első sorban a diszöréget érintik. Erre vonatkozólag a hadsereg szolgálati szabályzatának 361. pontja azt mondja:

„In der Hofburg, der gewöhnlichen Residenz ihrer Majestäten, ist eine Ehrenwache in der Stärke von einer Compagnie mit Fahne zu unterhalten.“

„A Hofburgban, a felségeik állandó székhelyén egy zászlóval ellátott századból álló diszörég tartandó fenn.“

Ebből látható, hogy a budai királyi palotába, mint ő felsége állandó székhelyére, ezután tekintet nélkül arra, hogy a király itt időzik-e vagy sem, egy századból álló diszörégnek kell felvonulnia. Holott eddig csak akkor vonult a palotába diszörég, ha a király itt időzött és akkor sem egy teljes század, hanem csak huszoneköt ember zászlóval, egy százados és egy alantás tiszt vezetésével. E diszöréget a király eltávovása után azonban azonnal bevonták, tekintet nélkül a felváltási időre. Így azután megtörtént már, hogy ha a király délután 2 órakor elutazott,

úgy az egy órával azelőtt felvonult diszöréget már visszarendelték kaszárnyáikba. A második kellek, az új „Hofburg“-nak testőr-séggel történendő ellátása, már részben meg is történt akkor, midőn a király röviddel azelőtt a magyar koronaöröség új szervei határozmányait jóváhagyta. A koronaöröség azelőtti legénységét elbocsátották és újonnan szervezték a magyar honvédség altisztjei közül. A koronaöröséget ekkor új egyenruhával látták el és azóta a koronaörösésén kívül még azt a szolgálatot is kell majd végeznie, melyet a bécsi Burgban a testőrök gyalogszázada végez. Az egyes udvari hivatalok felállítására már részben szintén megtörtént. A királynak a legújabb elhatározása, melylyel a budai „Schlosshauptmannschaft“-ot „Burghauptmannschaft“-tá emelte, arról tesz bizonyosságot, hogy az önálló magyar udvartartás létesítése, ha kissé vontatva is, de azért fokról-fokra mégis előre halad és megvalósuláshoz közeledik.

Keleti mozgalmak. A „Nordd. Allg. Ztg.“ vezérlőkben utal arra, hogy a törökországi zavarok a legutóbbi években a korábbiakhoz képest egészen új jelleget öltöttek. A mohamedánok ugyanis most még az olyan körületekben és városokban is, hol azelőtt a keresztények gyűlöletét hirtől sem ismerték, háttérbe szorítva látják magukat és irigységnek a keresztényekre, ama szabad intézmények miatt, melyeket a keresztény lakosságnak itt-ott engedélyeztek. A mohamedánok abban a tudatban élnek, hogy ők viselik tulajdonképpen az állam összes terheit, hogy az ő vállalkon nyugszik különösen az egész hadiszolgálat, melyből a keresztény lakosság a legutóbbi időkig teljesen ki volt zárva. A porta most igen nehéz helyzet előtt áll, amennyiben nagyon bajosnak mutatkozik a törököket, akiknek megbízhatóságától és hűségétől függ az egész oszmán birodalom léte, visszatartani a keresztény szomszédai elleni kihágásoktól. A fent idézett lap konstatálja, hogy a török csapatok eddig még mindenütt elismerésre méltó diszciplinát tanúsítottak és hogy a fegyverem eddig a török hadseregben sehol meg nem lazult. Ezt meg kell fontolnunk a hatalmaknak, amikor a török birodalom ügyeibe beavatkozni akarnak, nehogy a török csapatokra gyakorolt rossz befolyás által az állapotokat még jobban elmérgesítsék. Az európai hatalmak illetően beavatkozása a lehető legrosszabb szolgálatot tenné maguknak a török birodalomban élő keresztényeknek is.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 757.8 milliméter, délután 2 órakor 757.2 milliméter. Nőméretek: reggel 7 órakor $^{\circ} + 21.6$, délután 2 órakor $^{\circ} + 27.9$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EN. 4, délután 2 órakor DN. 8. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: hajnalban kissé esett.

az embert, tele van az ígérettel. Mikor olvassuk, így kiáltunk fel: „Oh mily szép könyv! Mily regényes! Mily költői! Isteni! Elbájoló!“ Igen. Ez a baj, hogy az ember forgatja a lapokat s akkor — — — De ismétlem, én nem kívátam egyebet, mint gyorsan, gyorsan egymásután forgatni a lapokat. Annál is inkább, mert a fiatal leány, az egy tiszta fehér lap egyetlen vonás nélkül, s annyi, annyi szép leányt láttam, kik hasonlóak a vendéglők aranykeretes tüköréhez, melyre annyi ember véste nevét s egy este benyomását.

Oh! a fiatal leány! Az a tudatlan, ártatlan, szelid tiszta lény, mely olyan fehér, mint a frissen esett hó, lelkemnek eszményképét, megtaláltam őt tehát végre! Mily boldogság lesz birni a tiszta szemben tükröződő minden gondolatot, a piros száj minden mosolyát, az egész édes, szende leányt. Elhatároztam, hogy elveszem Brivard kisasszonyt. Megkezdtem udvariásomat s minden este megjelentem ebédre a boulevard Malesherbesi palotában. Ugyanez a fehér szalon, ugyanazok a Banvais karosszék, ugyanazok az aranyozott bronzok. Csak Berta nem lapozott többé a „Revue des deux Mondesban“, hanem furcsa kis újságokat olvasott, furcsa kis rajzokkal, melyek csinos, igen csinos kis nőket ábrázoltak, melyek hozzá hasonlítottak.

Minden nap hoztam vagy egy rózsa, vagy egy orgonavirág oszokrot. Mindig egy időben mentem ugyanegy virágkereskedésbe, s úgy esett, hogy ha beléptem, mindig ugyanegy virágárnyas leány nyújtotta át nekem a oszokrot.

Már egész megszokottá vált ez így. Pedig szép lehet körültekinteni az ibolyák halmaza, a különféle virágcsomok között gyönyörködni a narancsiak fényes levelében, az azaleák tarkaságában, a frissen szedett rózsák szirmaiban, amelyek havasak, selymesek mint egy nő arca, s a zöld keretben mosolygó szép leányarcokban, a melyek olyanok, mint egy-egy élő virág. Ne nevésetek ki. Elmerengtem. Csupán egy emlék!

Eszre sem vettem a szomorú arozu, szép kis virágárnyas-leányt, a ki naponta kiszolgált. Csak Bertára gondoltam, csak Bertát láttam arany fűrtjeivel s elképzeltem, mennyivel szebb lenne, mint Angéle, az énekesnő rövid jelmezében.

Angeléről jut eszembe! Egy este a szalonban a családi albumban lapozgattunk. Igen vegyes társaság! Volt ott katona, kereskedő, egy-egy önkéntes, öreg néni, elhízott bácsi, egy ezredes, egy miniszter. A mai világban minden családi albumban van egy miniszter; abból még nem következik semmi. Az olyan ma, mint régen, a nemzeti gárda szörkucsmájában diszelgő nagypapa.

Mikor becsaptuk az albumot, Berta így szólt: „Várjon csak, hozok én ennél sokkal mulatságosabbat!“ — s elfut érte. Lábai alig érintik a földet. Mily remek alakja van! Im itt hozza. Felültöm. És csakugyan mulatságosabb. Csupán színész! Énekesnő, táncosnő. Az operák összes vállai s a ballet minden trükkje. És itt, Théod és Lucie között a kis Angéle mosolyog felém.

Ausztria-Magyarország és Románia.

Arad, július 31.

Sturdza Demeter román miniszterelnök tegnapelőtt hagyta el Bécsot, melyen Gasteinből jövet átutazott. Ez alkalommal a román miniszterelnök meg látogatta Goluchowski közös külügyminisztert s vele hosszabban konferált.

Ez a látogatás komoly politikai fontossággal bír Ausztria-Magyarország és Románia viszonyára nézve. A „N. Fr. Presse“ ez alkalomból a Románia és Ausztria-Magyarország közötti viszonyról igen érdekes cikket közöl, melyet a következőkben ismertetünk:

Fontosságot tulajdonít Sturdza Demeter látogatásának Goluchowskinál. E két államférfi régóta ismeri egymást; mert hiszen külügyminiszterként még nemrég követ volt a bukaresti udvarnál. Ehhez járul az a fontos tény, hogy Ferencz József szeptemberben látogatást tesz Károly királynál Bukarestben és Sinaiban; megelőzőleg azonban Károly király szíves meghívás folytán részt fog venni, mint királyunk vendége a Vaskapu megnyitásánál. Megállapodás történt arra nézve is, hogy valamint királyunkat a közös külügyminiszter, úgy Károly királyt is a Vaskapu megnyitásához külügyminisztere, illetőleg miniszterelnöke fogja elkísérni. Ha meggondoljuk, hogy Ferencz József évek hosszú sora óta más uralkodót, mint legidősebb szövetségeseit, a német császárt, nem látogatott meg, ha meggondoljuk, hogy a román király nem nagy hatalom uralkodója, ez a látogatás annál élesebben válik ki a történet háttéréből. Nincs kétség benne, hogy a két miniszter e napokban az uralkodóknak szeptemberben történő találkozásáról értekezett Bécsben.

Nem vitatjuk, vajjon létezik-e szerződés, mely Romániát a hármasszövetséghez csatolja. De az nem lehet kétséges, hogy a midőn az Ausztria-Magyarország és Románia uralkodói közötti viszony oly benső kifejezést nyer, akkor Románia nemcsak a mi barátunk, hanem kell, hogy barátja legyen a mi barátainknak is. Az a körülmény, hogy a két uralkodót külügyminisztereik is követik, elveszi a látogatásnak magán jellegét s nemzetközi jelentőségű eseményné teszi azt.

Egy oly oldalról, ahol jól ismerik Sturdza politikáját, biztosítanak bennünket, hogy az egyetértés közte és monarchiánk külügyi politikájának vezetője között nemcsak a két monarchia egymás közötti viszonyára nézve áll fenn, hanem a keleti kérdésre nézve is. Külügyi kormányunknak a keleti kérdésben tanúsított felfogása nem oly vigasztalan, a mint az a krétai tűzvész világánál látszik. A mi kül-

— Ugy-e hasonlítok hozzá? — kérdi mosolyogva Berta. Közel hajlik hozám, szemem diadalmasan osillognak. Mindenki azt tartja!

S a kis Angele pose-jait utánözve, illegiti magát s ujjacskáit harapdálva, kacskintva dudolja a couplet: „Une poupée une poupée une poupée a remontoir!“

Mi az ördög? — Ismeri a „Bouffes“ repertoirejét! Ó, Brivard kisasszony, Brivard Pál volt nagykereskedő, a kereskedelmi kamara elnökének leánya!

Ez este kissé megilletődve hagytam el a fehér szalont s a boulevard Malesherbesi palotát. Csodálatosan összezavarodott fejemben Berta s a kis Angéle alakja. Végtére már magam sem tudtam, nem e Brivard kisasszony játszik a „passage Choiseul-i“ színházban, — s a kit elenni akarok, nem a kis Angéle-e?

Felpillantottam. Eppen a virágkereskedés előtt álltam. Mindjárt becsukják a boltot. Benéztem az üvegajtón. Az arany kosarak, a fényes levelű fikuszok s a tarka azaleák között ott ül az a virágárnyas leányka, ki hetek óta mindig mosolyogva nyújtotta át a rendez virágcsokrot: S a mosoly is egyforma volt mindig. Előzőkeny, kedves, de szomorú. S én eddig észre sem vettem.

Még mindig ott álltam s néztem. Imádkoztam, szép volt az a leányka, egyszerű fekete ruhájában, melynek magyarságát még jobban kiemelte arozu sápadtságát. A lesimított fekete haj s az egyenes arozu, az antik ér-

ügyi hivatalunkban bizton remélik, hogy a krétai lázadás épp úgy lesz megszüntethető, mint az örmény lázadás. Ez Románia meg van róla győződve, hogy Ausztria-Magyarország önzetlen politikát folytat a Balkánon: tudják és ezt Belgrádban és Szófiában is elismerik, hogy Ausztria-Magyarország a legigazibb védője a Balkán-államok autonómiájának s a legtávolabbi sem kíván protektori szerepet játszani fölöttük. Bécsben tudják, hogy ama nyilatkozatok, a melyeket Goluchovski a delegációkban a Balkán-államokról mondott, Bukarestben kitűnő hatást tettek és Belgrádtan és Szófiában is megerősítették a hitet Ausztria-Magyarország őszinte jóakarataiban.

Különösen meg kell jegyeznünk, hogy e perczben az Ausztria-Magyarország és Románia közötti viszonyra a legesélyesebb árnyék sem esik. Épp úgy, mint Ausztria-Magyarországnak, Romániának sincsenek tranzitiv céljai a Balkánon. Még Macedóniában sem csinál felforgató politikát a románokkal s egyetlen vágya, hogy a Macedóniában levő nemzetiségek közül egyik se jusson tulsulyra a többi rovására.

Románia belső érdekeire, nevezetesen az ő közlekedési vonalainak kiépítésére fordítja legtöbb figyelmét. Románia nem akarja, hogy husz év óta élvezett békéjében megzavarják. Éppen harmincz éve, hogy Károly király Románia trónjára lépett. Akkor ott még nem is tudták, hogy mi a vasút s ma 3000 kilométernyi vasúthálózata van, mely az állam tulajdona s mely 700 millió franknyi vagyont képvisel.

Király és kormány sulyt helyez arra, hogy e fejlődés nemzetközi konfliktusok által ne akasztassék meg. De azért Románia minden eshetőségre gondolt. A fejedelmi találkozó programjának egyik főpontja az, hogy királyunknak megmutatják a bukaresti erődotket s egy csapatszemlén bemutatják a román hadsereget. Es Ferencz József meg fog győződni róla, hogy Románia hadserege igen figyelemre méltó minőségű.

Ha nem tévesztik is szem elől, hogy jöhetnek veszélyes konfliktusok, ugy a bécsi, mint a bukaresti államférfiak nem látják ezt a közel jövőben. A dagály a Keleten ismét le fog csillapodni, mint annyiszor, s az ég kiderül. Ugy Goluchovski, mint Sturdza Demeter nem provokativ államférfiak s gyöngéden ápolják a hatalmas ozári birodalomhoz való jó viszonyt és nem siker nélkül. Ha a ozár augusztus végén Bécsbe jön, lesz alkalma meghallani, hogy a Románia és Ausztria-Magyarország uralkodóinak találkozásával a legtávolabbi sem akarják Oroszországot bosszantani, hanem a bécsi császártalálkozást a bukarestivel a béke érdekében kiegészíteni.

A katonaság idő előtt való szabadságolása.

Budapest, július 31.

A három évi szolgálat után hazabocsátott legénység száma, a közöshadsereg gyalogcsapatainál, már évek óta nincs arányban a bevonuló regruták számával. A megszabott béke létszám pontos betartása végett szükségessé vált tehát századonként 10—12 sőt több oly katona tartós szabadságolása a ki már a második szolgálati évet is kitöltötte.

Az ily szabadságolásoknál nem jártak el egyformán. Egyes ezredeknél az általános kiképzéstől, másoknál a czéllövésben elért eredménytől stb. tették függővé, hogy az illető katona két évet szolgáljon-e vagy hármat.

A katona polgári foglalkozását csak egyes ezredeknél és ott is csak a legtrikább esetekben vették tekintetbe. Így megtörtént az az eset, hogy a foglalkozás vagy pedig mesterség nélkül való emberek két év leteltével hazatérhettek, míg földmivesek és iparosok, kiknek a hiányát érzik, három évet voltak kénytelenek szolgálni csupán azért, mert mások a czéllövésben, a mit tudvalevőleg az idő és más mellékkörülmények befolyásolhatnak, több szerencsével kedvezőbb eredményt értek el.

A közös hadügyminiszter ez okból július tizenhatszadikán rendeletet bocsátott ki, a melyben szigorúan meghatározza, hogy a második szolgálati év elteltével lehet szabadságra bocsátani.

A rendelet szerint első sorban azok a két évet szolgált katonák szabadságolandók, a kik bevonulásuk előtt a gazdasági terén működtek. Még ezek előtt is előnyben részesülnek azok, a kik a tényleges szolgálatba való bevonulásuk előtt valamely gazdasági vagy szőlőszeti iskolát végeztek. Továbbá azok, a kik, ha a nevezett iskolákat nem végezték is, de még bevonulásuk előtt ily intézetbe már föl voltak véve.

A rendelet értelmében ezek után szabadságra kell bocsátani azokat, a kik tényleges szolgálati idejük alatt valamely gazdasági vagy szőlőszeti iskolába való felvételt maguknak biztosították.

Azokat a munkásokat, a kik bevonulásuk előtt valamely iparágban foglalkoztak, csak ezek után veszik figyelembe.

A közös hadügyminiszter rendeletéből azonban kimaradt annak a meghatározása, hogy tavasszal a létszám kiegészítésére kiket kell behívni első sorban. Félreértések elkerülése végett pedig erre is égető szükség lett volna.

Tanulmányok a kiállításból.

— A történelmi főcsoport. —

Budapest, július 30.

Nemcsak hazafias érzelmünk alapján hirdethetjük, hogy ezredévi kiállításunk erkölcsi sikere vetekedik az eddig rendezett bármelyik nagyszabású világkiállításával, hanem az itt megfordult külföldiek ezrei is elismerték azt, hogy bár terjedelem és mennyiség tekintetében a világtárlatokkal való összehasonlítás nem is a mi részünkre döntene, de a kiállítás belső, erkölcsi értéke, a tárgyak kvalitása oly szépen sikerült, hogy még ellenségeink sem tagadhatják meg tőlünk elismerésüket. Ez befejezett tény, melyből a kaján irigység gunyt űzhet ugyan, de meg nem oázfolhatja, le nem tagadhatja.

A már addig vázaltszerűleg ismertetett egyes csarnokok egyenként is képesek a legkelembesebb impressio előidézésére, a mit fokozott mértékben emel az összességéből keletkező kép, melynek legszebb keretét, mondhatjuk fénypontját képezi a történelmi főcsoport.

Amint az Andrássy-ut palota sorai között végig haladva, a főbejáratnál beléptünk a kiállítás területére, azonnal szemünkbe tűnik a nagy tő partján emelkedő hatalmas kastélyok tömege, mely szorosan véve két nagy kornak: a román és csucsives s a reneszánsz kornak remekait mutatja be a Széchenyi szigeten. Ezen csoport egyikét a remek Vajda-Hunyad lovagvára képezi, hová a felvonó hidon juthatni. Oly természetes és hű utánzata ez a nagy Hunyady hajdani vára részletének, melyen az idei friss építkezésnek semmi nyoma sem látható. A külső falon van Magyarország védasszonyának, Szűz Máriának freskó képe, melyen a felette elviharzott századok nyoma hűen tükröződik vissza.

A bejáratoknál állanak az alabárdos, saszottas vitézek a XIV. század viseletével, udvariasan üdvözlik a látogatókat, kiknek kérdéseire előzékeny tájékozót nyújtanak.

Az épület emeletes. Földszintje a román és csucsives építkezési stílust mutatja be. Az I. terem a román keresztfolysó, melyben a honfoglalás és vezérek korabeli emlékek közül 90 tárgy van elhelyezve. Közöttök igen meglepő a dr. Pauler Gyula és dr. Szendrői János által tervezett „A magyar honfoglalás útjának

*mek domborműveire emlékeztetett. Ily fajta szépséget csupán Arlesben láttam.

Oh én balga: Párisban is léteznek; mert kétségtelen, hogy párisi ez a leányka, finom, elegáns, igéző. A gázláng fényénél ügyesen ide-oda forgatva, egy rózsacsokrot kötött, művésszi izléssel. Szemembe tűnt a keze. Fehér volt, formás, szinte arisztokratikus. S én néztem, néztem elmerengve, én, ki egy másik kezét készülttem megkérni ott, a boulevard Malherbesi ozíra fehér szalonban!... Egész éjjel szende virágáros nővel s balletet lejő uri kisasszonyokkal álmodtam.

Másnap ebédre a közjegyzőhöz voltunk hívva, Berta, szülei és én. Ez alkalommal egy mellesokrot ígertem menyasszonyomnak. En beváltom ígéreteimet, ő fejtűzi a csokrot, s majd karontogva indultunk Verdier urhoz.

Belépek a virágáros boltba. Ugyanaz a kéz nyúl a csokor után, hasonló mindazokhoz, melyeket ott vettem.

— Nem kisasszony, nem azt! Ma egy mellesokrot kérek.

— Ah ugy! — Mosolyogva reám emeli becsületes nyílt tekintetét, s felcserepli a csokrot egy másikkal: — Itt van uram!

— Tehát ez jó lesz kisasszony? Nem gondolja, hogy ez egy kicsit nagy?

Csepert se érdekelt a csokor nagysága, de Isten tudja miért? ma nem siettem el innét. Valóságos paradicsom volt ez a nagy virágos-bolt. Az édes illat, a virágok tarka tömege s az a szép gyászruhás leány, ki most kebléhez

emeli a csokrot, s oly őszinte egyszerűséggel mondja: — Látja uram, ez éppen jó lesz így!

Kedvem lett volna ezt felelni: — Oh igen, így már jól van; Tartsa meg kisasszony. Eppen önhöz illik: Egyszerű mesterkéletlen, nemes, mint ön! — De nem mertem. Rossz néven vette volna e nyilatkozatot. Magammal vittem tehát a csokrot. Mikor megérkeztem, Berta keblén már egy másik diszlett. Vagy ugy! — szól hozzám — már nem is számítottam a magáéra! s az én szegény rózsáimat letette az asztalra. Annál jobb! Egyet kihuztam a többi közül s tározóamba csuszattam. Egész ebéd alatt szóltan voltam, míg Berte, minden igaz ok nélkül nevetgél, előszelődött s végre egy öreg urtól, ki 1854. óta volt az akadémia örökös jelöltje, a „visszintés” szó etymológiája után kérdezősködött.

Oh! az az ebéd! Hoszu végtelen volt, mint egy unalmas operette! Ugy találtam, a kis Angéle ma rosszul játszik. Nem neki való a menyasszony szerepe. Es ismét folyton a virágárosleány komoly nyílt arcát láttam magam előtt.

Ó az igazi fiatal leány! Ó a menyasszony-nak való!

Miért nem adták a szerzők neki ezt a szerepet?

A szerzők? Hiszen mind ennek az egyedüli szerzője te vagy? De ti sejtitek, mint oldódik a csomó! Ti előre látjátok a közelgő befejezést! Minél gyakrabban tértem vissza ezentúl a fehér szalonba, annál jobban kiabrándultam Bertából. Es valahányszor láttam

a vfrágárosleányt, mindig be kellett vallanom magamnak, hogy az igazi nő, örömben és bánatban hűséges feleség ő lenne, nem Berta.

S ez a bájos leány szegény, talán árva, egyedül áll a világon! Legjobb esetben nőül veszi egy kereskedő segéd, vagy egy alantos vasuti hivatalnok vagy talán — mily borzasztó! Az lesz a sorsa, a mi Párisban a legtöbb szép, de támasz nélküli leányé! Mily szép, mily nemes tett lenne megmenteni a gyermeket, kiragadni e vesszedelmes körből és...

— Es — kedveseddé tenni őt?! — Nem, Gaston, nem, te ezt nem teszed meg, jobb vagy te ennél! — De, hát nőül vennéd-e őt? — Meghiszem azt! — ha bátorságom lenne hozzá!...

Egyelőre a bátorság hiányában, — lassan, illedelmesen szakítottam Brivard Bertával — igazán nem feleségnek való volt a kicsi! Aten-gedem őt apjának — hogy énekeljen kislep-tet a fehér szalonban! mindig találtam akadályt, ürügyet, hogy el ne menjek hozzájuk. Végre Verdier bácsi kérdőre vont:

— Mit jelentesen mindez, mondja ki nyíltan — veszi vagy nem veszi?!

S én kaptam az alkalmon: — Nem, nem, ezerszer nem! Nem vagyok én házasságon kívül való!

Nem léptem át többé Brivardék küszöbét, Ellenben másnap szaladtam a virágáros boltba. Az én barna virágárosleányom helyén egy vöröshajut találtam, igen előzékenyt, csinosat; — de én a másikat kerestem. Megtudtam, hogy

térképe" a névtelen jegyző szerint. Az itt kiállított tárgyak legnagyobb része a székesfehérvári püspökség, hercegprímás, pécsi székesegyház „Délmagyarországi Múzeum” tulajdonát képezik.

A II. terem egy román kápolnáat ábrázol. Vannak itt történelmi dolgok az Arpád kortól kezdve egész a XIII. századig. Számos oklevél, harci eszközök, azon képek idézik emlékeinkre vissza hős elődeink életét értelmi műveltségök fokát, szokásaikat s életmódjukat és temetkezési szokásaikat, melyekre az ereklyék és sir-leletek derítenek világosságot, szolgáltatnak biztos alapot és utmutatót nemzetünk történetéhez.

Ezen becses relikviákat id. Pálffy János gr. (Pozsony), a székesfehérvári püspökség, a hercegprímás esztergomi múzeuma, Szirmai Alfréd gr., az egri risztóvitéz, Szendrey János dr. (Budapest), Nyári Jenő br. (Pilis), magy. nem. múzeum, pannonhalmi fő-átsági Batthyányi-könyvtár (Gyulafehérvár), esztergomi székesegyház, Szegedváros, Bethlen-kollegium N.-Enyed), győri bencések, Kállay-család, Sopron város, a német lovagrend, a bécsi állami levéltár, a magy. országos levéltár, a történelmi főcsoport igazgatósága és több magános egyén bocsátotta az igazgatóság rendelkezésére.

A III.-V. számú folyosók a császári építkezéseket tüntetik fel. Számos dombormű, gipszmásolat, oszlopkő, reneszánsz-pillér, boltozat-borda részlet, címér-paizs, díszítvény, oltár-részlet, hadtörténelmi térkép, síremlék, szobor, alabárd, buzogány, vértet, pánczéling, dárda, harci bárd hirdeti egykori dicsőségünket. Annyi a régi emlék, hogy napokig lehetne időzni közöttük s még mindig hiányos maradna végzett tanulmányunk.

Az emeleti részt a Vajda-Hunyadi lovagterme foglalja el. Tizenegy teremre van osztva, melyek mesés kincseket tartalmaznak. A kiállításra került tárgyakból közel 2000 drb. műkincs gyűjtetett egybe.

Lehetetlen szűkebb hírlapi oszlopokban teljes tanulmányt közzétenni, mivel kőtetekre terjedne a részletes ismertetés. E végből csak főbb vonásaihoz közelíthetünk szemelvényeket.

A kincsek dísz tárházát szemlélve, legmegkapóbb képet nyújt maga a vajdahunyadi lovagterem. Az itt elhelyezett kincsek becsértéke 9 millió forintot képviselnek, melynek legnagyobb részét (1 millió) Mátyás király szinarany kálváriája s az esztergomi székesegyház kincsei képezik. A Mátyás király korabeli ereklyék a XI. számú teremben vannak. Ennek közepén áll a 28. számú üvegszekrény; ebben van a osodaszép mű Mátyás király kálváriája. Felső része a Golgothát ábrázolja, a felfeszített Krisztus mellett Mária és János, az alattok levő kis fülkében az oszlophoz kötött Krisztus. Alsó része reneszánsz-stílusban ter-

szülei háza hívták a Bourgogneba, hogy férjhez menjen.

Kihé? Nem tudom. Nem is fogom megtudni soha. A kis virágárusleánynak nem ismerem sem nevét, sem korát, sem életét. Nem tudok róla egyebet, mint hogy szép volt, arca nyílt, tekintete őszinte, becsületes és keze, az a kéz mely naponta virágot nyújtott nekem — oh, mily szívesen esedeztem volna bírásáért. Annak köszönhetem, hogy meg nem kértem azt a másik kezét — az ármányos, a gyilkoló szerelmes kezét.

Ime, ez az én kalandom! Egyszerű mindennapi történet. S mégis életemnek legkedvesebb töredéke ez úgy tetszik nekem, mintha a nagy város mesterként tulhajtott melegházában, egy mezei virágra bukkantam volna — még érzem édes illatát! Elmerengek! Hagyják el tehát! De áldott legyen minden lépése a kis virágárus leánynak!

Különben, tudjátok-e? Brivard kisasszony holnap esküszik örök hűséget egy ügyes pénzembernek, kinek sikerült csinos vagyona tenni szert, a „krach” alatt, mely annyi embert tett tönkre. Ezt a vagyont Berta kisasszony bizonyára temetőn szedett virágosokornak fogja nevezni. Nagyon boldogok lesznek!

En ma este indulok Monakoba! Elvesztettem gázszruhás kis virágárus nőt, talán nyerek néhány louis a rouletten. Mert: „A ki szerencsétlen a szerelemben...”

Elvégre a szerencse velem volt a házasság sorsjátékában, mely olyan, mint minden más sorsjáték; az „nyer legbiztosabban — aki nem vett sorsjegyet!”

vezett foglaltvány a felső oszacsíves-stílus rész számára készült. A eveiozi alakú talpazaton három zománcos sphynx tartja a nagy király címereit, közepén zománcos, gerezdes váza 3 delphinnel. Az egész ötvös művet drága kővek s nagy igaz gyöngyök díszítik. Tulajdonosa az esztergommegyei székesegyház.

Ugyanezen szekrényben van még hat igen érdekes mellékreszt, melyek egykor Lósi Imre, Telegdy, Pázmány Péter érsekek, Srdjthe esztergomi kanonok és Pyber püspök tulajdonai voltak. Ezek is az esztergomi székesegyház tulajdonai.

A 189. számú szekrényben két miseruha. Ezek egyike zöld bársonyból készült arany és ezüst szálakkal van átszőve, közepén Mátyás király országos címérével s az ő trónkarpitjából lett átalakítva ő Felsége a tojniozai (Bosznia) ferenczrendi kolostortól szerezte meg a koronázási klenodumok közé. Egy másik miseruha kék bársonyból van, aranyszálakkal átszőve Corvin címérrel.

Ezen terem oszákis a Mátyás király korából fennmaradt történelmi tárgyakat, — közöttük a remek illusztrációja Corvinak, — hazai eszközöket, okmányokat, pecsétlenyomókat, festményeket tartalmaz. Ugyancsak itt látható Mátyás király gyönyörű gyémánt gyűrűje, kardja és misekönyve, továbbá a bndai királyi palota domborműve az ő korából.

A VII. terem a „Csütörtök helyi kápolna” tárgyait tartalmazza, a VIII. pedig a „Bartfai terem.” Mindegyik érdekes hazai és egyházi tárgyak gyűjteményével, a IX. terem a „Kőszepkőri hitelshely,” dongaboltokkal fedett egyszerűen meszelt szoba néhány tárggyal. A X. teremben Róbert Károly, Nagy-Lajos és Zsigmond korabeli emlék tárgyak találhatók. A XII. terem egy középkorbeli szobaberen-dezést tartalmaz. A XIII. a vajdahunyadi vár emeleti lovagterme. Gazdag sátra ez az egyházi, harci és művészeti kivitelű tárgyaknak, melyeknek szemlélete örömmel tölti el az ember lelkét ugyanezt mondhatjuk a XIV. XV. és XVI. teremről is.

REBUSZ.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 1. —

Változó felhőzet. — Meleg. — Zivatarok. — Helyenként csapadék.

HIREK.

Arad, augusztus 1.

Naplórend:

Augusztus 1. Szombat. Róm. kath. naptár: Vas. Péter. — Protestáns naptár: Vasas Péter. — Izraelita naptár: Sabbat Eker. — Görög-keleti naptár (juliánus 20.): Illés próféta. — A nap két 4 óra 40 perczkor, nyugszik 7 óra 32 perczkor. — A hold két 10 óra 24 perczkor, nyugszik 1 óra 18 perczkor.

Augusztus 19. Jegyzőválasztás Borsosbessen.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházpület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Költsej-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola földszint.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonat reggel 3., d. e. 11.20, este 9.35, tehervonat személyszállítással d. u. 3.56, gyorsvonat 8.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12. — délből (csak pénteken.) Tóvis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. u., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, 8.06 borsinig: Személyvonat 2.30 d. u., Radnái: 6.55 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsó-napokon.) Temesvárig: Személyvonat 6.20 reggel, 11.25 d. e., vegyesvonat 5. — d. u. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. u. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 6.35 reggel, 4.50 d. u., vegyesvonat 11.55 d. e. Mezőhegyesig: Vegyesvonat 2.20 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 8.05 reggel, 8.17 d. e., 9.55 d. u., gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7. — reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tóvisről: Személyvonat 8.55 este, 6.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnep, vasárnap és búcsó-napokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. u. 3.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 3.44 d. u., 10.55 este, vegyesvonat 10.43 d. e. Szegedről: Személyvonat 6.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.08 d. e., 6.34 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mezőhegyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

— Hieronymi Aradon. Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk Hieronymi Károlynak, az országos agrárbank igazgatójának ígéretéről, hogy legközelebb lejön Aradra

megtekinteni az aradi szállóltványtelepet. — Most budapesti levelezőnk arról értesít, hogy Hieronymi ígéretét mára jövő hét elején fogja beváltani.

— Három király a keleti határon. A Vaskaput megnyitó ünnepségnek nem csak egy jelentőségű lesz a politikai vonatkozása. A magyar királynak mintegy a szárnyai alatt jelennek meg Románia ura és Szerbia ifjú királya. Az ünnepzartozandóság a több napi együttlétben annyira kifejezésre fog jutni, hogy a három királynak még lakása is ugyiszólván közös lesz. Herkulesfürdőre, — mint onnan jelentik, tegnap Breitenfeld udvari titkár vezetése alatt négy udvari tisztviselő érkezett. Ez a komité Kólosváry László főrendelügyelő kormánybiztossal hosszasan tanácskozott s közösen megállapították, hogy mindhárom uralkodó a fürdőtelep Ferencz-udvar nevű, nagy, kétemeletes palotájában fog lakni, a melyre kitűzik mind három uralkodó színeit. A három király szeptember 27-én délután 3 órakor érkezik külön udvari vonaton a herkulesfürdői állomásra, a melyet magyar lobogóval díszítenek föl. Itt a vármegye hatósága üdvözlö a felségeket. Innen nyolc udvari fogat s 50 bérkocsi szállítja a felségeket és kíséretüket a 4 km. hosszú uton a fürdőbe. Az utat föllobogózzák és csendőrség fog felügyelni szabadon tartására. Az udvari személyzet egy része már szept. 24-én megérkezik. Hogy a szerb és román király mekkora kísérettel érkeznek, az még nincs bejelentve. Egészen 4000 szobát foglaltak le. Az uralkodókkal együtt itt lesz József kir. herceg is, a kit a Rezső-udvar nevű palotában szállásolnak el. Délután udvari ebéd lesz a társalgó teremben 100 személyre. Itt úgy tudják — írja továbbá levelezőnk — hogy a kormánynak öt tagja vesz részt a kirándulásban. A felségek, akik este nyolcz órakor utaznak el innen, kocsikon megnézik a kiránduló helyeket is. Lakásaik új berendezéséhez már szeptember 20-án hozzáfognak. Az esti elutazásnál villamos fénynyel kivilágítják a vasúti állomásig terjedő egész utvonatát. Az udvarmesteri hivatal küldöttai innen ma Orsovára utaznak, ahol Wallandt min. tanácsossal és Rupcsios Göröggyel a Vaskapu-munkálat főigazgatójával megállapítják a fogadás és a megnyitó ünnep részleteit. A magyar király szeptember 26-án délután érkezik Orsovára s a Ferencz József nevű új hajóra szállásolják. Már megelőzőleg megérkezik Károly és Sándor király. A vaskapui csatornának a híres Korona-kápolnától való beutazása 27-én délelőtt történik meg. Kíséretül még két dunagőzhajózási és egy vállalati hajó csatlakozik a király hajójához. A munkálatoknak csak egyharmadrészét nézik meg. Sajnos, hogy a földuzzadt vízben kevés lesz a látóval. Képviselve lesznek a megnyitó ünnepen a berlini szerződést aláírt összes hatalmasságok is. A hajó az új csatorna megérkezve Orsovára, a társaság dínerehez ül. Innen vasúton utaznak a herkulesfürdői állomásig.

— Az elhelyezett zászlóalj. Tegnapi lapunkban említettük, hogy a 33-ik gyalogezred 1-6 zászlóalja fegyvergyakorlati után végleg elhagyja Aradot és állomást cserél a pancsovai 4-ik zászlóaljjal. Most abban a helyzetben vagyunk, hogy közölhetjük a zászlóaljjal távozó tisztek neveit is. Pull János alezredesen kívül távoznak Aradról: Egger Róbert, Herz Mór, Walter József századosok, Eittel Károly főhadnagy segéd-tiszt, Novotny Ede, Nagy Viktor és Ive Antal főhadnagyk, Jerusalem Ti-vadar, Friedt János, Dubinijevics József és Conte Badini Döme hadnagyk. A távozó tisztek valamenyien kedvelt tagjai voltak az aradi polgári társaságoknak is s mind a hányan a legjobb emléket viszik magukkal új állomási helyükre.

— Az egri érsek jubileuma. Tegnapi volt 25 éves fordulója Magyarország egyik legérdekesebb egyházfője, Samassa József egri érsek püspökségének. Eger város polgársága nagyban készült, hogy a főpapot lelkes ovációban részesítse, de az ovációt nem tart-hatták meg, mert — s ez jellemző Samassa

puritán erkölcsére — az egri érsek elmene-
kült az ünneplés elől. Az érsek már hajnali
négy órakor fölkel és öt órakor misét hallgat-
ván házi kápolnájában, kocsira ül és Szmr-
csányi kanonok, valamint rokona, Rónay Ka-
mill táblai bíró kíséretében szikszói gazdasá-
gának megtekintésére utazott. Az egyházke-
rület és a társadalom mégis talál módot, hogy
az érsek iránti szeretetének kifejezést adjon.
A délelőti hálaadó istentiszteleten tömegesen
és testületileg jelent meg, este pedig kivila-
gitották a várost. Az érsek szikszói villájában
délben meghitt körben ebédet adott.

— **Eladó főhercegi birtok.** Több lap azt
a hírt hozta, hogy az elhunyt Károly Lajos
főherceg kis-tapolcsányi birtokát József fő-
herceg 1.300.000 forintért megvásárolta. Ez a
hír, mint bécsi levelezőnk táviratozza, nem
felel meg a ténynek, mert a tapolcsányi bir-
tok eladó ugyan és József főherceg szeretné
is megvenni, de szerződés Károly Lajos özve-
gye és József főherceg között mindeddig
létre nem jött.

— **A távozók után.** Mégis csak nagyon
hozzászoktunk a mi derék fiainkhoz, mégis
csak a mi bakáink voltak, mégis csak rosszul
esik, hogy olyan messzire s olyan hosszú időre
mennek. Hiszen ki tudja, egyik másikat vi-
szont látjuk-e még egyszer, nagy dolog a ma-
nőver, nem egy az életével fizeti. De remél-
jük a legjobbat. Az ég áldása kísérje őket
minden lépésükben s a mi jó kívánságaink le-
gyenek üdvösek a hosszú küzdelmes uton. —
Reggel 6 órakor szólal meg utoljára a várban
a Commandó. Összegyűlnek a bakák a diszté-
ren, egy rövid ima s aztán szól a zene, megy
az ezred messzire, nagyon messzire. De hiszen
visszajönnek, elmúlik a hat hét is és akkor
újra a mieink ők. Tehát a viszontlátásra, a vi-
szontlátásra!

— **Koszorú helyett.** Barabás Béla dr. a
következő szép levelet írta S i m a y István
urnak az aradi honvéd egyesület elnökének:
Igen tisztelt elnök ur! Megboldogult Per-
ger Irmának ravatalára, a magam és nőm
névében mélyen érzett kegyeletünk jeléül egy
koszorút akartam helyezni. De aztán eszembe
jött, hogy bensőnk őszinte kegyelet érte-
tér ez úgy sem fokozhatja és még hozzá ez a
szép koszorú órák multával leszárad, elpusz-
tult; ára pedig valamelyik gazdag külföldi
gyárosnak zsebébe került. Hogy a kegyelet
külső kifejezésének maradandóbb és haszno-
sabb formát adjak és ezzel együtt az elfelejt-
ett kenyérnélküliek szájához egy-két betevő
falatot segítsek, ime csatolom a koszorúra
szánt 15 forintot a nyomorban öreg
honvédek segélyezésére, a mely
összeg Perger Irma emlékeztető címén fordítas-
sák nemes és hazafias céljára. A kedves halott-
nak szánt koszorú helyén pedig virasszon ott
a kenyeret kapott éhezőknek hálalmaja.
Arad, 1896. július 31-én. Kiváló tisztelettel dr.
Barabás Béla orsz. képviselő.

— **A Marosba fullt.** Maros vize folyik to-
vábbra is csendesen s az áldozatok száma is
nő naponként — rendszeren, kiket a mi szeszé-
lyes folyónk temet magába. Az egyik fürdés
közben, a másik véletlenül pottyant a vízbe,
a habok elnyelik s többé ki nem eresztik
karjaikból. Csütörtök délután is egy egész kis
gyerekkompanya lubickolt Mikalaka alatt a
Maros sekélyebb vizében, valamennyien mika-
lakai román fiúk. A kisebbek csak meghu-
zódtak a part mellett félig a fűvenyben, de a
nagyobbak vágyat kaptak tovább hatolni a
folyóba, míg nem aztán a baj megtörtént. A
vakmerőbbek közt volt P a p P á v e l 14 é s
fiú is, ki addig ment beljebb-beljebb, míg
egyszer csak fenekét vesztett s uszni nem
tudva alámerült. A társak látván Pável vesze-
delmét, rohantak ki a partra s torkuk szakad-
tából kiáltottak segítségért. A part mellett
szerencsére munkások dolgoztak, kik azonnal
bele vetették magukat a vízbe s nagynehezen
sikertült megtalálni a fiút, kit már eszmélet-
lenül sodort további víz. Haza vitték, életre

hozták s ma már csak a félelem és rettegés
bántja a poruljárt sportsmant.

— **Fia után az anya.** Megrendítő eset tör-
tént tegnapelőtt Kiszéto temesmegyei község-
ben. A 9 éves Viku Tódor, ki a disznókat
örizte, az erdőben, egy magas fára kuszott
hogy egy madárfészket kiemeljen. A fa leg-
magasabb csuczára érve, szédülni kezdett, le-
esett és szörnyet halt. Az erdőben dolgozó
famunkások a fiú holttestét hazavitték anyja
övé. Viku Tódorné házához, ki midőn gyer-
meke holttestét megpillantotta, örülként sva-
ladt az udvarban föl és alá. Az egybegyűlt
szomszédok a fájalmában megtört asszonyt
némileg lecsillapítva, magára hagyták holt
fiával és eltávoztak. Néhány óra elte után két
szomszéd asszony a halottas házhoz visszatérve
egy halott helyett kottót talált. A boldog-
talan anya egyetlen gyermeke gyászos kimul-
tát túlélni nem akarván, a szoba gerendájára
felakasztotta magát és meghalt. Az eset vidék-
szerte nagy részvétet kelt.

— **A helytartó apró bajai.** K i e l m a n s-
e g g gróf alsó-ausztriai helytartónak mal-
heureje van a császárváros rendőrségével.
Mrnduntalan baja akad vele. A mult szomba-
ton történt, hogy egy lelkiismeretes „Wach-
mann“ megállította a kocsiját, mert a „tilosba-
ment, a hol nem szabad kocsikázni. A rendőr
felismerve a kocsi tulajdonosát, már szinte a
megbánásra mutatott hajlandóságot, hogy a
helytartót háborgatta, de Kiekmannsegg gróf
maga követelte, hogy jelentse fel a kapitány-
ságnál. A birságot is szó nélkül lefizette. Alig
mult el ez a malheur, nyomon követte a má-
sik. Ennek is a kocsis volt az oka, a ki úgy
látszik, kissé nagyon is önérzetes ariember.
Mikor a helytartó kihallgatáson volt, a Burg
udvarának egy olyan helyén állt meg, a hol
kocsiknak állni nem szabad. Egy udvari
zandár figyelmeztette is; a kocsis azonban
csak vállat vont és ennyit mondott:

— En oda állhatok, a hová akarok!

Ebben a perczben jött visszafelé Kie-
lmansegg gróf. Meghallotta a feleselést. Mikor
megtudta a történeteket, haragra lobbant és
ugyancsak erőlyesen megmagyarázta az öné-
rzetes kocsisnak, hogy nem minden szolgál-
nagy ur, még ha a gazdája az is és nem sza-
bad olyan könnyedén bánni azokkal a törvé-
nyekkel még annak sem, a kinek a gazdája
örzi azokat.

— **Mese a vén kecskéről.** Hol volt, hol nem
volt, de bizony Aradon volt egy ember, nem is
alacsony fajta, de nem is fiatal korn. Már egy a
hatvanas évek felé közelgett, a fejére is rászál-
lott már sűrűn a dér, meg a holdvilág, de azért
legény volt ám még a gáton. A szemrevalót csak
ő is megnézte a maga módja szerint s az asz-
zony néha rá is koppintott a körmére, hát az
csak legfeljebb arra volt jó, hogy az öreg kezdett
nem válogatós lenni. Lakott pedig ez a kedélyes
uri ember, kinek neve F. A., a vasúthoz közel a
saját emeletes házában. De nem csak egyedül
ám s es okozott az asszonynak a feleségnek nagy
gondokat. Lakott ott a többi közt egy cseléd is, éve-
ire névbe harminoshat, természetére köpözös, arórára
éjszaka szerű. Már ennek a nevét kiadjuk egészen:
W i c h e r Mária. Az öreg szemét vetett a leány-
zóra s addig forgolódott körülötte, míg nem —
egy — kettő és be volt véve. Aztán folyt az
idő csendesen, de annál buzamosabban. Végre is
az asszony meg tudta és furcsa históriát és pa-
táliát csapott. A rendőrség lépett közbe s a szo-
relmetes hölgyet, mint házassági megromlott és
erkölcstelen életet folytató személyt a városból
kiutasította. Eddig volt és nem tovább. De hogy
is van a mese a vén kecskéről?

— **Elmaradt kiállítás szerb lakadalom.** A
mokriniak által az országos kiállítás falujában
tervezett szerb lakadalom, a mely bizonyára
pompájánál fogva is egyike lett volna a leg-
érdekesebb népmulatságoknak, s a mely egy-
ízben már halasztást szenvedett, mint értesü-
lünk, egészen elmarad. Elmarad, noha nagy-
ban készülődtek rá, hogy bemutassák a toron-
tali szerb nép festői szép viseletét, szép szo-
kásait. K á d i o s plébános megkapta a
temesvári gör. kei szerb püspöktől az enge-
délyt a fiatal jegyes pár, esketésére a fővárosi
gör. kei szerb templomban. A szerb lapok
azonban, a mint a tervezett lakadalomról ér-
tesültek, melyeknek sehogysem tetszett a
mokrini szerbeknek az ezredévi kiállítás iránt
való feltűnő érdeklődésük, azonnal megindítot-
ták a hajszát az egész vonalon a lakadalom
eszméje ellen, azt hangoztatva, hogy nem igaz
szerb az, a ki komédiának teszi ki magát a

kiállításra a magyarok kedvéért, hogy a kül-
föld lássa, miszerint a szerbeket mindenféle
maskaraságra fel lehet használni. A megkez-
dett agitációk után a résztvevőknek elment a
kedvük egészen a lakadalom megtartásától, a
minek a szerb lapok végtelenül örülnek.

— **Szakáll Pál feljelentése.** A B.-Ujfalu
szerencsétlen járásbírója elleni vizsgálat meg-
indításakor az egész községben az a közhit
uralgott, hogy a feljelentés anonym volt s
egy úberettyó-ujfalui ügyvédi irodából került
ki. A b.-ujfalui ügyvédek e közhit lecsáfolá-
sára még április havában értekezletre gyűltek
egybe, melyen F é n y e s Géza indítványára
egyhangulag kimondták, hogy a Szakáll
Pál kir. járásbíró ellen tett s vizsgálat tár-
gyát képező feljelentés nem általuk
intéztetett; ezen feljelentési kérdésben
sem közvetlenül sem közvetve
közre nem működtek, hogy továbbá
a járásbíró elleni feljelentési ügyben tett tit-
kos és alattomos eljárás felett megbot-
ránkozásukat s az alattomos felje-
lentő vagy feljelentők ellen megvetésü-
ket fejezik ki, és végül, hogy az ügyre vo-
natkozó és korelnők kezei közt levő irato-
kat dr. J á r o s s y Károly táblabírónak ki-
adják.

— **Elégett termés.** Baich báró tiszahelyesi
birtokán — mint temesvári tudósítónk jelenti
— a földalmozott gabona kigyult. A lakosság
oly rosszindulatú viselkedést tanúsított, hogy a
zandároknak fegyverrel kellett őket az oltásra
kényszeríteni. Ezerkétszáz kereszt buza el-
hamvadt.

— **A pap hőstette.** Zemplén vármegyében
Zubna községében történt a minap a követ-
kező izgalmas esemény: A nagy esőtől meg-
áradt Udava patak keskeny átjáróján iparko-
dott a tulsó partra két testvér, Honka László
és Ilona. A nagy víz meglazította a gyöngye
padlót s a két gyermek egyensúlyát veszítve,
belefordult a patakba. A partról több községi
ember nézte vergődésüket, de egyik sem
mert utánuk ugrani a tájékozatlan vízbe. Elégve-
szedelmesebb pillanatban ment arra éppen — a
templomból jövet — B e s z k i d Miklós gö-
rög katolikus pap. Hallotta a gyermekek
sikoltozását, látta küzdelmüket s gondolkodás
nélkül, reverendásan, ahogy volt, beleugrott
a vízbe s el is érte, meg is mentette a gyer-
mekeket. Az irgalmas szívé pap majdnem maga
is életét veszítette. Ruhája nehéz lett a víztől
s rettentő küzdelmet vívott, amikor kifelé
iparkodott, két karjában a két gyermekkel, s
kit a biztos hálálól szerzett vissza azüleinek.

— **Petróleumforrás Temesmegyében.** Laza-
rovits Mihály szredistyei birtokán dus petró-
leumforrást fedeztek fel.

— **Menetdíjkedvezmény a nishny-nowgorodli
kiállításra.** A magy. kir. államvasutak igazga-
tóságától vett értesülés szerint a folyó évi
október hó végéig a Nishny-Nowgorodon tar-
tandó orosz mű és iparkállítás alkalmából
a magy. kir. államvasutak budapesti városi
menetjegyi irodájában Granica, Radsiwilow és
Wolotschik határállomásokon át Nishni-Now-
gorodra és vissza szóló 30 napig érvényes
mértékelt áru menetjéti, illetve körutazási
jegyek adatnak ki. Bővebb felvilágosítással
említett irodában készséggel szolgálnak.

— **Schwarz Vilmos szabadjában.** Mint ér-
tesülünk, Schwarz Vilmos, dr. Nagy Sándor
védője felelőssége folytán ma szabadjára
helyeztetett.

— **Megkülönböztetés.** A vasuti osztályokat
valaki így különbözteti meg egymástól:

Az I. helyen az utasok gorombáskodnak a
konduktorokkal. A II. helyen a konduktorok go-
rombáskodnak az utasokkal. A III. helyen az
utasok gorombáskodnak egymással.

— **Halálos légyesipes.** K e r e k e s János,
knrdi (Tolnán) fiatal földmives száját meg-
csipte egy légy. Ő természetesen semmi fon-
tosságot sem tulajdonított a dolognak, dacára
annak, hogy a csipés fájt és esztig meg is da-
gadt. Az asszony lefekvéskor hidegvizes ru-
hával borogatta férje száját s azzal fektetni
tertek. De éjjel erős láz kezdte gyötörni a
szegény embert, úgy hogy reggel orvost hi-
vattak, ki rögtön felismerte a bajt, de már
segíteni nem tudott. A szerencsétlen ember
három napi kínlás után meghalt, özvegye
és két árva hagyta maga után.

GYÁSZRÓVAT.

† Perger Irma. Nagy csapás érte dr. Perger János városunk köztisztviselői főügyészét. Leányától rabolta meg a kirelhetetlen halál. A család gyászjelentését az alábbiakban adta ki. Alólirottak mély fájdalommal tudatják saját, úgy számos rokonaik nevében is forrón szeretett leányuk, illetőleg unokatestvér, unokahug és rokon Perger Irmanak, folyó évi július hó 25-én életének 32-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei augusztus 1-én, délután 5 órakor fognak a felső temető halottas házából, római káth. szerzetesek szerint örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő gyászmise áldozat augusztus hó 4-én, délelőtt 10 órakor fog a t. Minorita-atyák templomában a mindenhatónak bemutatni. Béke poraira! Arad, 1896. július 30. Dr. Perger János Arad szab. kir. városi tisztifőügyésze, Perger Jánosné szül. Krüner Anna, szülei. Menezer Laura, Tározay István, Szöllősy Irma, Tározay Ferencz, Drexler Sarolta de Hochenwehr, Tározay Gyula, Haller Ilona, Rupczicz György, Zsirus Emilia, Rupczicz László, Rehák Vilma, Rehák Károly, Rehák Hugó, Rehák Szilvi, Rehák Laci, Rehák Ferencz, mint unokatestvérei. Tarosay Károly, mint nagybátyja. Rehák Otilia, Tarosay Julia, mint nagynénjei.

— Ottenberg Vilmos. Ottenberg Tivadar tekerékpénztári igazgatót fájdalmas csapás érte édes atyja elhunytával. Az elhunyt öreg ur évek hosszú során át a helybeli iszraelita iskolának kiváló tanítója volt és néhány év óta, hogy látása igen meggyengült, nyugodalomban élt. A család veszteségét a következő jelentésben tudatja:

Alólirottak úgy saját, mint az összes rokonság nevében fájdalmat szívtel tudatják a felejthetetlen, forrón szeretett férj, atya, nagyapja após és rokon Ottenberg Vilmos urnak hosszú szenvedés után a legnemesebb hivatásnak: a nevelés- és oktatásnak önmegtagadón szentelt jámbor élete 74-ik és boldog házassága 39-ik évében, folyó hó 31-én d. e. fél 10 órakor bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult drága halottnak hült tetemei vasárnap, augusztus hó 2-án d. u. 6 órakor fognak a halottas házból (Öz-utca 27. szám Messer-ház) a helybeli izr. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Arad, 1896. július hó 31-én. Áldás emlékére! Béke poraira! Ottenberg Regina, szül. Lampel, mint neje. Ottenberg Tivadar fia, Ottenberg Tivadarné szül. Fischer Hermína menyje. Ottenberg Irma, Ilona, Ersei unokái. Koszoruk mellőzése kérietik.

MULATSÁGOK.

— Bál Uj-Aradon. Az egyesült ujarad-szigmondházi önkéntes tűzoltó-egyesület nagy szabású nyári mulatsága ma este sajlik le előre láthatólag vidám hangulatban. A rendezőség minden lehetőt elkövetett arra nézve, hogy a mulatságot nemcsak fényben, de kedélyességben is emelje s az a három heti munka és serénykedés nem is lesz eredménytelen. Nem egy meglepetést titkolnak el még most az intéző urak, de a ki kíváncsi rá, az menjen el haladéktalanul a ma esti bálra, mert nem fogja megbánni.

— Pankota mulat. A pankotai önkéntes tűzoltó egyesület szombaton 1896. augusztus hó 15-én a „Fehér kereszt” vendéglő dísztermében fényes zártkörű táncosestélyt rendez, melyre a meghívókat a parancsnokság már kibocsátotta. Belépti díj: személyjegy 1 frt, családijegy 2 forint. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jóvedelem felszerelési cölókra fordítatik. Felülfizetések közszónettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

TÁVIRATOK.

A király itthon.

Budapest, július 31. (Saj. tud. táv.) A holnapi minsztertanács megállapítja királyunk fogadási ünnepének programját. A bevonulásra két diszkaput terveznek, a pályaudvart pedig kibővítik.

Darányi miniszter Aradon.

Budapest, július 31. (Saj. tud. táv.) Darányi Ignác földművelési miniszter hétfőn Aradra utazik, hogy megtekintse az aradi barackai és paulisi szőlőoltványtelepeket. Vele utaznak Fejér Miklós volt államtitkár, az országos szőlőoltványtelep igazgatója és Dobóka Mihály osztálytanácsos.

A néppárt veresége.

Ungvár, július 31. (Saj. tud. táv.) Az itteni városi képviselő választásoknál a néppárt, mint előre látható volt, csuf vereséget szenvedett. Egy jelöltje se ment keresztül.

Méhkiállítás Budapestén.

Budapest, július 31. (Saját tud. távirata.) Az élő méh kiállítás aug. 20-án nyílik meg mintegy 300 élő méhosaláddal, — tehát gazdagabb lesz minden eddigi magyarországi méhkiállításnál. Az ugyanakkor tartandó méhészeti kongresszuson mintegy 600-an lesznek jelen.

A berlini polgármester Budapestén.

Budapest, július 31. (Saj. tud. távirata.) Kirschner berlini polgármester arról értesítette a fővárosi hatóságot, hogy legközelebb Budapestre érkezik közintézményeinket és közlekedési eszközeinket tanulmányozni. (Epen jókor! közintézményeink közül ajánljuk a poshadó vízvezetékét és bűzölgő csatorna rendszert, továbbá új villamos vasutjainkat, melyek hol égnék, hol — gyilkolnak. A szerk.)

Üngyilkos rendőrfelügyelő.

Budapest, július 31. (Saj. tud. távirata.) Csorb a rendőrfelügyelő temetése ma ment végbe nagy részvét mellett. A temetésen különösen a hírlapírók impozáns módon vettek részt, valamint a pályatársak, a kik mindannyian megjelentek a végtisztességen.

Kettős üngyilkosság.

Pécs, július 31. (Saját tud. távirata.) Lang Adolf gazdag birtokos szép lánya beleszeretett saját kocsisukba Rémi Antalba. Akét szerelmes nem remélhetve a leány szüleinek beleegyezését, lakásukon felakasztották magukat. Meghaltak.

Vályi János.

Szathmár, július 31. (Saját tud. távirata.) Vályi Jánost a tisztántali ev. ref. egyház főgondnokát szívészékhűdés érte, minek következtében állapota aggodalomra ad okot.

Tűz cséplés közben.

Szeged, július 31. (Saját tud. távirata.) A szegedi gazdák szénfűtő telepén a cséplés alatt eddig ismeretlen okból tűz ütött ki, mely óriási pusztításokat okozott. A felhalmozott gabona a tűz martalékává lett s a kár jelentékeny.

A stanjeviczi rablók.

Zágráb, július 31. (Saj. tudósítónk távirata.) A stanjeviczi rablók pörében hat heti tárgyalás után ma ítélték. Harminczhat vádlott közül tizenhetet kötélre ítélték, köztük két asszony is.

Robbanás.

Marseille, július 31. (Saját tud. távirata.) Tegnap egy ház kapuja előtt dynamittal telt edény felrobbant. Csak anyagi kár történt.

Rabló banda.

Athén, július 31. (Saj. tud. távirata.) Fegyveres banda Koregesnél Macedoniába akart vonulni, török banda csapatok vissza-

verték. Más bandának félős, hogy szándéka könnyen sikerülhet.

Vonatszeleütközés.

New-york, július 31. (Saját tud. távirata.) Atlantik City közelében a kéjvonat a gyorsvonattal összeütközött. A kéjvonat két kocsija darabokra tört, ötven utas az összeütközés folytán szörnyethalt, számosan sérüléseket szenvedtek.

A khedive Budapestén.

Alexandria, július 31. (Saj. tud. távirata.) A khedive elhatározott szándéka, hogy augusztusban néhány napra Budapestre utazik a kiállítás megtekintésére.

REGÉNY CSARNOK.

Vasuton.

(Cramer holland novelláiból.)

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: —

[1] Vároay Malvina.

Kellemes nyári délután volt midőn egy aranyos, körülbelül 12 éves leányka kíséretében a vasuti állomásház felé siettem. Kis társnőmnek, ki egyik jó barátom leánykája volt, szünnepjait most érvén véget, vissza kelle térnie a nevelő-intézetbe, s minthogy nekem ugyanakkor fontos ügyben Geldernbe kellett utaznom, szívesen elkísértem a kedves kis Mariskát Haarlemig, hol már vártak reá.

Szülei másnapra kéjútazást terveztek Schweizba s így ream bízták gyermeküket, mert nem érték rá, hogy maguk foglalkozzanak vele.

Nehogy barátságatlanak tarison ifju utitársnőm, beszélgetésbe elegyedtem vele.

— Nos Mari, örülsz, hogy már vége a szünidőnek és iskolába kell menned?

— Örülök-e? — hangzék válasza — oh tökéletesen közönyös vagyok iránta.

— De mégis csak jobb otthon, nemde?

— Azt épen nem mondhatnám. Apám mindig oly különös, anyám meg még azt sem engedi meg, hogy nála maradhassak, ha vendégeink érkeznek. Cseledeink teljesen kiállhatatlanok, minél fogva oly alkalmakkor rendszeren tenn a gyermekszobában kell gugolnom a kicsinyeknél, a mi természetesen végtelentül unalmas dolog.

— Majd ha nagyobb léssz, kedves leányom, akkor...

— De a nevelőintézetben már nagy vagyok! — vágott hirtelen a szavamba a leányka. Fenétrené ő nagysága mindig kisasszonynak szólít, a segédtanítónők is, és tudja kérem, minthogy egyike vagyok az idősebbeknek, ha a sor reámkerül, sétáink alkalmával ő nagyságával mehetek és a templomban is mellé ülhetek.

De ha anyám vissz el valahová mindig elől kell járnom a picinyekkel, mintha 3-4 éves kis taosk lennék.

— Ej, ej!

— Igen, de Berta nővérem — bár alig mult 16 éves — mert iskolai tanulmányait már befejezte és confirmált, benumaradhat a vendégeknél és mindentüvé elmehet. Pedig Berta mindamellett igen rutul nyilatkozik anyánk felől és titkon levélkéket küldözget egy csinos kipödört bajszu fiatal urnak, bizony ezt Mietje is beszélte a gyermekszobában.

Nevettem, mert nem tudtam, hogy tulajdokképen mit szóljak, de nem is volt szükség reá, mert az intézetbeli „kisasszony” megszakítás nélkül folytatá:

— De én jól tudom, miért tündeti ki anyánk Bertát inkább: azért, mert folyékonyan galagoly francziánul és sokkal szebb nálam.

No, nekem mindegy, végzé a kicsike, igen örvendek, hogy a szünidőnek vége van.

Fenétrené ő nagysága, valamint Jeanette és Lina kisasszonyok örülni fognak, hogy ismét visszamegyek.

Az állomáshoz értünk. A kis hölgy bankjegyet nyomott kezembe és apja nevében arra kért, hogy jegyet váltsak neki. Minthogy az átadott összeg épen egy Haagából Haarlemig szóló I. osztályu menetjegy költségeinek fedezésére volt elegendő, uti társnőm

iránt való udvariasságból a magam számára is I. osztályú jegyet válték és a váróterembe mentünk.

A váróteremben igen kevés utas volt; legnagyobb részük a peronra vonult a nyílt üvegajtókhoz, melyek által kellemes hűvösség hatolt a terembe.

Elég korán érkezünk oda; ifjú utitársaim fáradtnak látszó és azonnal letelepedett az egyik székre. Kézi kosárkájából illatszeres tüvegcsét vont ki s abból pár cseppet szeszben-dőjére öntött.

De nem elégedvén meg az azzal, hogy csak maga élvezze, gyermekes egyszerűséggel ugrott fel s az illatszer nekem is odanyújtá a szavakkal:

— Ime, öntsön ön is belőle keszkenőjére; ez igen üdítő.

— No ez szép, — mondtam, nyájasan bölintve a leánykának, miután kedvéért a kínált illatszerből pár cseppet elfogadtam.

A kocsik valóban elég mulató volt és hasonlíthatatlanul jobban tetszett nekem így, mint előbb, a mint szüleiről beszélt.

Barátságos tekintetem valószínűleg kellemesen érintette őt, mert ismét felugrott és mondá:

— Parancsol pár bonbont is? Ah! hová is tettem a csukorkás dobozomat? — Backer Minától kaptam, a kit oly nagyon szeretek, hogy a kedvéért nem bánám, ha már haza jöhetnék az iskolából.

— Köszönöm szépen, — mondtam én, s mialatt a leánya csukorkáit keresve ismét leült, vékony kényeskedő hang vonta magára figyelmemet. E hang egy középkorú urnától eredt, ki oszias, szőke, legfeljebb 18 éves leánya kíséretében a peronban lépett a váróterembe.

— Teremtőm! — hisz ez elviselhetlen! Minő léghuzam! az üvegajtók nyitva! Istenem, hát senki sincs itt, hogy... hogy...? Aletta tedd be gyorsan, de siess! Oh, irtózat!

— De anyám!... hallám Aletta válaszára.

Az anyának igen érthető mozdulata ernyőjével, gyorsan véget vetett a leány habozásának; látható zavarban lépett oda, hogy az anyai utasítást kövesse. Bátorságot vettem, hogy segítségére legyek, ő pedig szerény hála-köszönnéssel tért vissza anyjához.

— Hol az utazótáska? — kezdé azután a hölgy.

— Szent Isten, minő hanyagság! Biztosan a kocsiban hagyta. Azonnal!

Mig az anya neves izgalommal tekintett azon ajtó felé, melyen bejöttek, a leány — ki kevés hajlandóságot érzett, hogy egy visszatérő bérkocsi után fusson — keresgélve tekintett maga köré és rá is akadt a keresett jószágra a pamplag azon sarkán, melyen az anya egy peronozel elébb helyet foglalt.

A hölgy a pamplagon hátratámaszkodva, valamit susogott, a mit én nem értettem meg. Aletta szintoly kevéssé hallhatólag felelt, de fejosóválasza azt bizonyította, hogy anyja kérdésére vagy állítására tagadólag válaszolt.

A suttogás ezután újból megindult, de behatódobban. Aletta, ki anyja mellett foglalt helyet, ismét úgy felelt, hogy csak a kérdező hallhatta és zavartan tekintett maga körül a teremben. Az urnő, ki lehunyt szemekkelült ott, egy pillanatra felnyitá szemét, de csak annyira, hogy szem fehérje vált láthatóvá és mélyen sóhajtott, mely sóhaj úgy hangzott felém, mintha azt akarta volna vele kifejezni: Hiss akkor meg kell halnom! Alig repült el sóhaj, a szegény megkínzott leány türtént elővéve a kézi táskát és két orvosságot tüvegcsét vett ki belőle.

Az anya sürgős utasítására kipirult arccal nyomban utána a terem egyik szögletébe rohant, hol a oszengtyűszinór volt elhelyezve és kétségbeesetten rántá azt meg. Ugy sajnáltam a szegény leányt, ki kénytelen volt annyi mosdulatlanul figyelő szem- és fültann jelenlétében a belépő pinceszertől „egy pohár vizet, csupán egy pohár friss vizet” kérni! És mi-or megkapta azt, minthogy a pohár igen tele volt, tartalmának felét elébb meg kell innia és — a kezei úgy remegtek — a két orvosságot tüvegcséből bizonyos mennyiségű cseppet hozzátöltenie. Szegény gyermek! Minthogy nem akartam még nagyobb zavarban látni és tovább szemtanuja maradni a hajszának, éppen jelet adtam kis utitársaimnak, hogy a peronra menjünk, midőn a portás az üvegajtót

kinyitván, hangosan kiáltá: „Leiden, Haarlem, Amsterdam felé beszállani!”

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A disznóvizsgálat Szerbiában.

Marilla, július 30.

Nagy az öröm Szerbiában, hogy megnyílt a disznóknak az út Kőbánya felé. Megerősödnek a veszedelmesen megalaposodott szerb bugyillárások, a melyek tudvalevőleg a rokon-szenyvek, a nagyrabcsülésnek legjobb tárházai.

Most már talán el fogják ismerni szerb szomszédaink, hogy velünk igen jól meg lehet férni. Hiszen figyelmesebbek vagyunk a szomszéd, mint jó magunk iránt. A mi disznainkat majdnem két évig eltöltötték Kőbányáról a kiűtött sertésvész miatt, el kellett hajtánunk vagy 800 ezert a Ferencvárosba, a hol potomáron adtunk rajtuk túl, mert a szűk hely miatt 1—3 hónapnál tovább senki sem tart-hatta ott a rőfögő jószágokat.

A szerbeknek Kőbánya ismét megnyílt. Ez bennünk egy kis aggodalmat kelt.

Az újságok közlései szerint egy bizottság fogja megvizsgálni a Szerbiából behozandó sertéseket, mely bizottság három magyar és három szerb állatorvosból fog állani. Ha ez a bizottság a disznókat kitógástalannak fogja találni, azokat utnak bocsátják egyelőre leg-főlebb 8500 tagból álló csoportokban.

Hát az alig szenved kétséget, hogy az eredmény jó lesz a szerbeknek. A bizottság nem fog beteg sertéseket találni, mert nem is fog találhatni. Lesz jó dolga minden szerb serteshizlónak, hogy a bizottság jötte előtt a neki nagyon gyanús állatokat láb alól el-tegye. De meg külsőleg bajos is ítéletet mon-dani az állatok egészségéről. A betegséget jelzi, hogy az állat nem eszik, elereszti fülét-farkát. Legjobb ilyenkor leszarni és belsőleg megvizsgálni. Hát ezt a belső vizsgálatot a bizottság nem fogja megejteni, a külső tüne-tek pedig nem lesz módja megfigyelni.

Természetes, hogy az állatorvosok, a kik csupa egészséges disznókat fognak találni, ki-mondják a telepre, hogy az egészség dühöng benne. Hiszen még nálunk is kiadja ilyen kö-rülmények közt az állatorvos az egészségi bi-zonyítványt, ha a sertésvész gyanuja alatt a község korlátozt zár alatt van, minek követ-keztében a földművelésügyi minisztérium meg-adja az engedélyt a sertések elszállítására.

Pedig megesezt már nem egyszer, hogy az ilyenformán egészségesnek talált állatok közt kiűtött a vész.

Persze a csirája benne volt, de ezt a kül-ső vizsgálat meg nem állapíthatta. Így most arra is el lehetünk készülvé, hogy a szerb testvérek, kik most örömmámorukban a keb-lükre ölelnének, azt fogják mondani, egészséges disznókat bocsátottak utnak — és irásuk lesz róla — s magyar földön kapták meg a bajt.

Es hogy a sertésvész még nem pusztult ki Szerbiában, hogy Németország nem engedi meg a bevitelt. Pedig őt is szerződésnek kö-teleznék.

Akármilyen nagy is azért az öröm a Szá-ván túl, mi itt szakeptikusan nézünk a jövő-nél, mert lesz még bajunk a disz-nókkal akármilyen legyen is a hatos bizottság vizsgálata esetről esetre.

DEUTSCH BERNÁT.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, július 31.

Már az idén a cseplésel nagyon visszaszárad-tunk, mert a nagyobb gazdaságokban még mindig a behordással vannak elfoglalva s csu-

pán a kisebb gazdaságokban kezdtek meg a cseplést.

Az utóbbi időben a gyakori eső a gabo-nát helyenként nyirkossá tette, ami sok bajt és kárt okozott a termelőknek.

Az irányzat, a külföldi lanya árjelentések folytán, napról-napra hanyatlik, s már oly ala-csony árakat jegyzünk, mely évtizedek óta nem jegyeztetett.

A forgalom ma élénkebb volt s már na-gyobb mennyiségben láttunk új gabonát a piacon.

A behozatal — tekintve az idő előhala-dottságát — csekély volt s alig került el-adásra 5—600 mmáza új és 100 mmáza ó-buza, árpa ma jó keresletnek örvendett, míg a többi gabonaneműek alig voltak forga-lomban.

A mai piacon a következő áron vásá-roltak:

O-buza I-ső minőségű 5 forint 70 krtól 5 frt 80 krig.

U-j-buza I-ső minőségű 5 forint 50 krtól 5 forint 60 krig.

O-buza közép minőségű 5 forint 40 krtól 5 frt 50 krig.

U-j-árpa 3 forint 10 krtól 3 forint 30 krig.

U-j-ross 4 forint 50 krtól 4 forint 60 krig.

O-zab — névleges jegyzés — 5 forint 20 krig.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos cég jelentése. —

Budapest, július 31.

Gabonapi árszint: Buzát ma igen gyen-gén kínáltak, a vételkedv szintén gyenge volt s az irányzat ellanyhult. Elkelt alig pár ezer métermáza buza 2¹/₂—5 krral alacso-nyabb áron.

Határ idő üzlet: Amerikából érke-zett 1/8 ota alacsonyabb jegyzésre nálunk is igen lanyhán indult s különösen ta-karmény cikkek a kedvező termés híreire lanyhultak el tetemesen.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.28—6.39
Tavaszi buza	6.67—6.68
Buza május-júniusra	—
Tavaszi tengeri	8.39—8.40
Őszi tengeri	8.66—8.67
Tavaszi zab	—
Őszi zab	5.08—5.09
Tavaszi rozs	—
Őszi rozs	5.14—5.15
Tavaszi repce	10.35—10.40

Ertéktőzsde: Külföldi szilárdabb zárlatokra nálunk is szilárdabb lett az üzlet közepes forgalom mellett.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	381.20
Magyar hitelrészvény	388.25
Osztrák államvasut	350.—
Lombard	—
Jelzálog hitelbank	244.—
Rima-Murányi	—
Villamosvasut	282.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. N. Arad. Valóban úgy történt, miként Ön gondolja. A tegnapi számban olvasható szerkesz-tői üzenet, mely a Neptun fárdó báijait kifogá-solja, az „Aradi Közlöny” jelenlegi felelős szer-kesztőjének távo-l-l-é-t-é-b-e-n és t-ú-d-t-á-n k-i-v-ü-l került a lapba. Tekintse tehát e sorokat írójuk egy é-n-i nézetének s legyen közöttünk ismét szent a béke.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Július 31. —

Három Király szálloda: Kellecsényi Teréz, magán-zónó, Arad. Pleszák Mátás vendéglős, Szemlak. Mosko-vitz Izidor kereskedő, Temesvár. Karkovits Anna tanító-né, Ternova. Hallritter István kereskedő, Arad. Janitsa Krencsan tanító, Ternova. Csah Antalné vendéglős neje, Menyháza.

Magyar Korona szálloda: Fleischmann Mór, Deb-receen.

Nemzeti szálloda: Ruts Sándor kereskedő, Arad. Hollós József áll. torvos, Nagy-Párdány.

Szárnas Kerék szálloda: Müller Ferencz állomás felvigyázó, Gyulafehérvár. Lenkuosa Mihály lelkész, Ó-Szt.-Anna. Dr. Fircs Dániel lelkész, Belotince. Bernát Kálmán erdővéd, Budakéss.

Felelős szerkesztő: Vass Géza, távollétében a szerkesztésért felelős: Dr. Lengyel Sándor.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsénk t. Urasággal tudatni, hogy 35 év óta helyben, Andrassy-tér 8. sz. a. házban létezett s jól felszerelt

könyv- és nyomdai-üzletünket, nyomtatvány-raktár és papirkereskedésünket,

az „Arany kulcs“-hoz címzett vendéglő helyére felépített **Andrassy-tér 7. sz. a. saját házukba** helyeztük át.

Midőn az évek hosszú sora óta belénk helyezett nagybecsű bizalmaért köszönetünket kifejeznők, kérjük, hogy bennünket becses rendelményeinek eszközésével új helyiségünkben is megbízni sziveskedjék, igérvén, hogy törekvésünk leendő a megtisztelő bizalmat pontos szolgálat által továbbra is kiérdemelni s azt magunknak tartósan biztosítani.

Tisztelettel

Réthy Lipót és fia.

16628/1896.

Hirdetmény.

Arad város területén az árnyékszéki ürüléknek, háztartási szennyes vizeknek és az iparvállalatok szennyes folyadékainak elvezetése céljából létesített Shone-rendszerű csatornázási művek használatba vételére, fentartására és üzemben tartására vonatkozólag a 9369—203/94. sz. a. alkotott és 49963/1894. sz. a. kormányhatóságilag jóváhagyott szabályrendeletnek 2. szakasza szerint. A csatornázás hálózatába eső már felépült vagy ezentúl épülő házaknak a csatornázási mű utcai vezetékeivel megfelelőleg való összeköttetését a háztulajdonosok tartoznak a csatorna-mű megfelelő szakaszának elkészítése és használatba vétele után hat hónappal alatt létesíteni. Ugyanezen idő alatt létesítendő a belső berendezések u. m. clostettek, kiöntők és pedig oly módon, hogy azokon át minden ürülék és szennyes folyadék a Shone-féle rendszernek megfelelő módon, vagyis vízzel való öblítés által nyerjen levezetést.

Miután pedig a csatorna-mű teljesen elkészült és az 1896. évi augusztus hónap első napján használatba vétetik: felhívjuk a csatornázási hálózatába eső összes háztulajdonosokat, hogy házaiknak a csatorna-mű utcai vezetékeivel való összeköttetését és a belső berendezéseket is 1896. évi augusztus hónap első napjától számított hat hónappal alatt multhatatlanul létesíttessék.

Arad, 1896. évi július hó 25-én.

A városi tanács.

16629/1896.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy az aradi vízvezetési művek részvénytársasága a víz szolgáltatását 1896. évi augusztus hónap első napján megkezdte, és a víz szolgáltatását mind addig ingyenesen eszközözi, még azt a szerződésnek megfelelőleg fogja szolgáltatathatni.

Arad, 1896. évi július hó 25-én.

A városi tanács.

8563/896. 471

Hirdetmény.

A „Baros“ sétányban a gyermekek és az azok felügyeletével megbízottak nemkülönböztetve a gyermek-kocsik számára a sétánynak ezen célra szolgáló mindkét végén levő térség jelöltetik ki, míg a sétány egyéb helyeinél az utaknak köröndöknek és a sétányi kioszk előtti térségnek gyermekek és az ezek felügyeletével megbízott alkalmazottak nem különböztetve a gyermek-kocsik általi elfoglalása a sétáló közönségre való tekintettel ezennel megtiltatik.

Erről a közönség azon figyelmeztetéssel értesítetik, hogy gyermekeiket és az ezek felügyeletével megbízott alkalmazottakat a tilalmazott helyektől távol tartsák a gyermek-kocsiknak ezen helyeken tolatását veszélyeztetését meg ne engedjék.

Megjegyeztetik, hogy a városháza megetté sétány azonban korlátlanul használható.

Arad 1896. július 20.

Rendőrkapitányság.

Magy. kir. államvasutak.

35977/96. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az a. ulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben illetőleg 1899. év végéig a következő csoportokban sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet m. p:

I. Kő és földmű anyagokra, nevezetesen Chamotte anyagfűstvezető csövek és tűzálló téglák.

II. Lámpa és lámpás alkatrészekre fémekből.

III. Fémű anyagokra, u. m. fehér réz és horgany bádóg, ólomcső, tiszta horgany, sárgarézt és vörösréz-huzal, hengerezett ólom, Phosphor és mangán réz, vörösréz szegecs, sárgarézt, szövet stb.

IV. Restarting lövettyűkre. Taudloff és Friedman féle.

V. Kidolgozott kisebb kocsik-alkatrészekre fémekből.

VI. Aczel- és vasmű anyagokra, u. m. különleges igen kemény aczel, aczelbádóg, tál, fehér bádóg, bordázott és horganzott vasbádóg, kidolgozatban kovácsolt és vágott csavarhász, vontvas- és gőzfűtési cső, vashúza fonat fűrészlapok, kötő és vashuzal, horgonyzott húzókötel, lapos és sodrott szemű lánc, horganyzott sodrott kerítési aczel pánt, vashuzat pecsek, szegők, szegecs és vashuzal-szövet.

VII. Alkatrészek öntött vasból, cső vízvezetékhez, gőzhenger, stb.

VIII. Alkatrészek a katonai és sebesült szállítási kocsik berendezéséhez.

IX. „Westinghouse“ fékalkatrészek.

X. „Westinghouse“ féle féktömítő bőrök.

A kiírás tárgyát képező egyes cikkeket előtűntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintául szolgálnak, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módokzatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál és a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségénél megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatóság anyag és leltárbeszerzési) A V. szakosztályánál Budapest Andrassy-ut 73. sz. II. em. 54. ajtó szám) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ikenkint 50 kros magy. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi augusztus 29-ike déli 12 óráig a magy. királyi államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külső címmel ládandó el:

„Ajánlat 35677/96 számhoz“.

Később benyújtott ajánlatot valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módokzatok betartása mellett állítatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896. május hóban,

Az igazgatóság.

Jó házból való fiúk

előnyös fizetési feltételek mellett felvétetnek az

„Aradi nyomda részvénytársaság“

könyvnyomdájában és könyvkötészetében.

Az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.